

Pomóż ogrzać sąsiada

Potencjalne źródła finansowania inwestycji w obszarze ubóstwa energetycznego

Spis treści

I) Informacje ogólne	3
Kluczowe czynniki, które należy wziąć pod uwagę podczas przygotowywania projektów dla osób ubogich energetycznie	3
1. Wysokość wkładu własnego, a w zasadzie jego brak lub minimalna wysokość	3
2. Sposób przekazywania środków finansowych	3
3. Złożoność wymaganej dokumentacji	3
4. Zakres interwencji i nadzoru gminy	4
Segmentacja grupy docelowej	5
II) Potencjalne źródła finansowania	6
1. Projekty grantowe i parasolowe skierowane dla mieszkańców	6
Projekty parasolowe	6
Projekty w formule grantowej	7
Podsumowanie	7
2. Środki w ramach programów krajowych (zarówno, jeżeli chodzi o środki na inwestycje indywidualne, jak i na projekty grupowe, nadzorowane przez gminę).	9
Moje Ciepło	9
Program TERMO	12
Premia termomodernizacyjna	12
Premia remontowa	14
Premia MZG	15
Ulga termomodernizacyjna	18
Czyste Powietrze	20
Mój Prąd	31
Ciepłe Mieszkanie	33
Stop Smog	36

I) Informacje ogólne

Poprawa efektywności energetycznej budynku to nie tylko przedsięwzięcie technologiczne i organizacyjne, ale również znaczące nakłady finansowe. Kwestie finansowe są szczególnie istotne w przypadku osób ubogich energetycznie. Docelowy montaż finansowy w przypadku projektów dla tej grupy musi uwzględniać jej specyfikę, w przeciwnym wypadku przedsięwzięcie będzie skazane na niepowodzenie.

Kluczowe czynniki, które należy wziąć pod uwagę podczas przygotowywania projektów dla osób ubogich energetycznie

1. Wysokość wkładu własnego, a w zasadzie jego brak lub minimalna wysokość

Większość osób z grupy ubogich energetycznie, kwalifikujących się do programu dofinansowania, ma bardzo ograniczone możliwości finansowe. Na pewno nie będzie możliwy do zastosowania mechanizm refinansowania poniesionych wcześniej nakładów, nawet jeżeli docelowy poziom dotacji byłby wysoki. Co istotne, grupa ubogich energetycznie to bardzo często osoby zmagające się również z poważnymi niedoborami finansowymi, tak więc zdecydowanie preferowane powinny być projekty bez wkładu własnego lub z finansowaniem udziału własnego w formie bezkosztowych pożyczek o długim okresie spłaty. Do wykorzystania mogą być również mechanizmy finansowania pomostowego (w zależności od formuły projektu).

2. Sposób przekazywania środków finansowych

W najczęściej spotykanej formule, dotacje są przekazywane beneficjentowi po realizacji inwestycji (refundacja poniesionych kosztów) lub przed realizacją przedsięwzięcia, ale po spełnieniu niezbędnych wymagań formalnych (np. ryczałtowo, po przedłożeniu szacowania kosztów, materiałów ofertowych itp.). Część osób z grupy ubogich energetycznie ma ograniczone możliwości zarządzania środkami finansowymi, a także obniżoną wiarygodność w tym zakresie. W związku z tym przekazanie środków powinno następować bez pośrednictwa uczestników projektu. Bezpośredni transfer środków od podmiotu finansującego (urząd gminy) do wykonawcy będzie rozwiązaniem znacznie bezpieczniejszym oraz bardziej efektywnym.

3. Złożoność wymaganej dokumentacji

Skoro projekt adresowany jest do grupy, której znaczną część cechuje niski poziom aktywności i zaradności, nie możemy oczekiwać dużego zaangażowania w przygotowanie/zebranie dokumentacji. Wymagany wkład w przygotowanie wniosku wraz materiałami towarzyszącymi powinien zostać ograniczony do minimum, dlatego tak istotne jest wcześniejsze dokładne rozpoznanie grupy docelowej, ich potrzeb, sytuacji i możliwości. W niektórych przypadkach konieczna może okazać się pomoc pracowników gminy/OPS w uzupełnieniu lub zebraniu dokumentów, a przynajmniej nadzór nad ich jakością lub kompletnością. Ważne jednak, aby zwracać uwagę na takie kwestie, jak sytuacja prawna beneficjentów lub nieruchomości. Przeprowadzona w ramach projektu ankietyzacja wykazała, iż kwestie własnościowe są jednym z

istotnych czynników problemowych, jakie należy brać pod uwagę przy wyborze beneficjentów projektu.

4. Zakres interwencji i nadzoru gminy

W zależności od poziomu zaradności/samodzielności grupy docelowej (zarówno organizacyjno-decyzyjnej, jak i finansowej), wdrażane przez gminę programy finansowania będą cechowały się zróżnicowanym poziomem interwencji samorządu. W tym miejscu należy przypomnieć, iż grupę osób ubogich energetycznie cechuje duże zróżnicowanie wewnętrzne, co przekłada się na różny poziom potrzeb i głębokość zaangażowania samorządu w działania związane z realizacją projektu.

Segmentacja grupy docelowej

(A) Osoby wykazujące wyższą świadomość problemu, a jednocześnie skłonne do podejmowania działań na rzecz jego rozwiązania. Jest to także grupa o wyższym poziomie aktywności i zaradności

Priorytetowe potrzeby tej grupy to:

- udzielenie dotacji na zakup instalacji/przeprowadzenie inwestycji,
- pomoc w znalezieniu źródła finansowania (w tym finansowania pomostowego na realizację inwestycji), a następnie wsparcie w przygotowaniu dokumentacji aplikacyjnej.

Osoby te są w stanie samodzielnie znaleźć wykonawcę, a nawet wykonać część prac przygotowawczych we własnym zakresie (systemem gospodarczym).

(B) Osoby o niskim poziomie zaradności (często starsze, schorowane lub posiadające deficyty intelektualne). W tej grupie niska świadomość problemu i brak wiedzy na temat możliwości jego rozwiązania idą w parze z obniżonym poziomem aktywności

Ze względu na niski poziom wiedzy oraz zaradności życiowej, a także (w wielu przypadkach) bardzo małe zasoby materialne, potrzeby tej grupy obejmują całość działań, które należy kompleksowo przeprowadzić: począwszy od pozyskania środków, aż po realizację. Działania powinny być podejmowane w formule inwestora zastępczego lub prowadzone przez samorząd wieloetapowo.

II) Potencjalne źródła finansowania

Jeżeli chodzi o dostępne finansowanie, można wskazać kilka zasadniczych źródeł:

- Projekty grantowe i parasolowe skierowane do mieszkańców (głównie środki unijne w ramach Funduszy Europejskich na lata 2021-2027).
- Środki w ramach programów krajowych (zarówno, jeżeli chodzi o środki na inwestycje indywidualne, jak i na projekty grupowe, nadzorowane przez gminę).

Poniżej zamieszczono ogólne informacje lub skrótowy opis poszczególnych źródeł:

1. Projekty grantowe i parasolowe skierowane dla mieszkańców

Projekty skierowane do mieszkańców to przede wszystkim realna szansa na poprawę jakości powietrza i walkę z niską emisją w skali całej gminy, a nawet szerszej, jeżeli w grę wchodzi projekt partnerski, realizowany przez konsorcjum kilku samorządów. Przedsięwzięcia tego typu cieszą się olbrzymim zainteresowaniem mieszkańców ze względu na wysokie poziomy dofinansowania, które rozpoczynają się od 60%, ale mogą dochodzić nawet do 100% tzw. kosztów kwalifikowanych.

Do niedawna dominowały tzw. projekty parasolowe, które jednak coraz częściej zastępowane lub uzupełniane są przedsięwzięciami realizowanymi w formule grantowej. Poniżej zamieszczamy krótką charakterystykę obu typów projektów, ich wady i zalety oraz zasadnicze różnice między nimi. Niezależnie od typu projektu nie zmienia się jedno – najczęściej inicjatywa związana z podjęciem projektu, a następnie rekrutacja chętnych oraz złożenie wniosku aplikacyjnego leży po stronie gminy lub związków partnerskich gmin, takich jak Lokalne Grupy Działania czy związki subregionalne.

Projekty parasolowe

Tzw. „parasole” to projekty, gdzie nie tylko ciężar organizacyjny, ale i odpowiedzialność za wdrożenie technologiczne i późniejszy monitoring leżą po stronie gminy. Po przeprowadzeniu rekrutacji mieszkańców i udzieleniu dotacji przez Urząd Marszałkowski, gmina również odpowiada za rozpisanie przetargu i wybór generalnego wykonawcy lub wykonawców, którzy montują instalacje u mieszkańców. Mieszkańcy przekazują wymagany wkład własny do gminy (najczęściej od 15 do 40% kosztów inwestycji netto oraz podatek VAT), która nie tylko odpowiada za nadzór nad realizacją inwestycji i rozliczenie finansowe z wykonawcą, ale również pozostaje formalnym właścicielem instalacji przez tzw. okres trwałości (czyli 5 lat od finansowego zakończenia inwestycji). W 5-letnim okresie trwałości mieszkańcy użytkują instalacje objęte projektem, a następnie odkupują je od gminy, np. za symboliczną złotówkę. Dodatkową korzyścią dla mieszkańców jest to, iż (najczęściej) w ciągu 5 lat trwałości projektu samorząd lokalny ponosi koszty ubezpieczenia oraz serwisowania instalacji. Poziom dofinansowania jest wysoki –

w zależności od województwa wynosi od 60 do 85% kosztów kwalifikowanych. Projekty parasolowe to jednak bardzo duże wyzwanie organizacyjno-finansowe z punktu widzenia gminy. Co więcej, wszelkie problemy techniczne wynikające z wadliwego sprzętu lub błędu instalatorskiego trafiają najczęściej właśnie do gminy, którą część mieszkańców zaczyna traktować jak punkt serwisowy.

Projekty w formule grantowej

W tzw. „projektach grantowych” obowiązki związane z dofinansowaniem rozdzielone są między gminę i mieszkańców uczestniczących w projekcie nieco bardziej równomiernie, niż w projektach parasolowych. Oczywiście, inicjatywa związana z przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej, rekrutacją mieszkańców chętnych do udziału w projekcie oraz złożenie wniosku aplikacyjnego leżą po stronie samorządu lokalnego. Jednakże sam wybór wykonawcy, nadzór nad realizacją inwestycji oraz jej zgodności z przygotowanymi przez gminę wytycznymi należą już do mieszkańca. Inaczej niż w projektach parasolowych wyglądają również przepływy finansowe – najczęściej po realizacji inwestycji mieszkaniec zobowiązany jest również do jej rozliczenia z wykonawcą. Gmina przekazuje mieszkańcowi grant już po realizacji, odebraniu i rozliczeniu inwestycji. Poziom dofinansowania dla mieszkańca definiuje maksymalna wysokość grantu, którą określa gmina w dokumentacji. W większości przypadków dotacja dla mieszkańca jest wyższa niż w projektach parasolowych i wynosi od około 80, nawet do 100% kosztów kwalifikowanych (VAT to najczęściej element wkładu własnego mieszkańca, ale nawet to nie jest wymogiem bezwzględny). W projektach grantowych mieszkańcy mają dowolność wyboru wykonawcy, dlatego też – z punktu widzenia gminy – kluczowe jest bardzo dobre i szczegółowe przygotowanie dokumentacji technicznej, uwzględniającej nie tylko parametry techniczne instalacji, ale i procedury odbiorowe, parametry gwarancyjne czy wymagania wobec firm instalatorskich. Dzięki dobrej dokumentacji technicznej oraz szerokim działaniom informacyjno-edukacyjnym, które również powinny zostać zrealizowane przez gminę, ograniczone zostaje ryzyko wyboru przez mieszkańca nierzetelnej i niekompetentnej firmy instalatorskiej. Należy pamiętać, iż odpowiedzialność za monitoring i utrzymanie wskaźników w skali całego projektu w projektach grantowych również spoczywa na gminie.

Podsumowanie

Jak widać, oba warianty realizacji grupowych projektów inwestycyjnych skierowanych do mieszkańców mają swoje zalety i wady. Niezależnie od tego, czy gmina wybierze projekt w formule parasolowej, czy grantowej, możemy być pewni, iż będzie to najwyższa z dostępnych na rynku dotacji do instalacji OZE lub systemu grzewczego. Kształt poszczególnych projektów (dobór technologii, skala projektu, itp.) musi być dostosowany do obowiązujących wytycznych oraz kryteriów punktowych. Wszystko po to, aby projekt miał jak najwyższą szansę na uzyskanie dotacji, gdyż w konkursach startuje dużo więcej gmin niż jest środków do dyspozycji. Kluczem jest więc odpowiednio przygotowana dokumentacja techniczna oraz aplikacyjna, a także, dzięki szeroko zakrojonym działaniom informacyjno-edukacyjnym, dobrze poinformowani mieszkańcy.

Komentarz autora: każde województwo dysponuje własnym Regionalnym Programem Operacyjnym, więc przyjęte w artykule założenia mogą różnić się w poszczególnych województwach.

Tabela 1 Porównanie projektów parasolowych i grantowych

	Projekt parasolowy	Projekt grantowy
Poziom dofinansowania	Zazwyczaj 60-85%	Do 100% kosztów netto instalacji, ale nie więcej niż kwota maksymalna ustalona przez gminę
Własność	Własność gminy w ciągu 5-letniego okresu trwałości	Własność mieszkańca
Wykonawca instalacji	Jeden dla wszystkich uczestników projektu, wybierany przez gminę w ramach postępowania przetargowego	Każdy uczestnik programu sam wybiera wykonawcę
Serwis, ubezpieczenie, itp. w 5-letnim okresie trwałości	Najczęściej ponoszone przez gminę lub (przynajmniej częściowo) przerzucane na generalnego wykonawcę	Ponoszone przez mieszkańca

2. Środki w ramach programów krajowych (zarówno, jeżeli chodzi o środki na inwestycje indywidualne, jak i na projekty grupowe, nadzorowane przez gminę).

Moje Ciepło

Program polega na dofinansowaniu zakupu i montażu pomp ciepła w nowych budynkach jednorodzinnych. W programie finansowane są jedynie pompy CO (centralnego ogrzewania) lub CO + CWU.

Na co:

Celem jest dofinansowanie ogrzewnictwa indywidualnego i rozwoju energetyki prosumenckiej w obszarze powietrznych, wodnych i gruntowych pomp ciepła **w nowych budynkach mieszkalnych jednorodzinnych**.

Dofinansowanie obejmuje:

- zakup/montaż **gruntowych pomp ciepła** - pompy ciepła grunt/woda, woda/woda z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem ciepłej wody użytkowej z osprzętem;
- zakup/montaż **pompy ciepła typu powietrze/powietrze** (w systemie centralnym obsługujący cały budynek) z osprzętem;
- zakup/montaż **pompy ciepła typu powietrze/woda** z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem CWU z osprzętem.

Okres kwalifikowalności kosztów - **od 01.01.2021 r. do 31.12.2026 r.**

Beneficjent:

Beneficjentem jest **osoba fizyczna** będąca właścicielem bądź współwłaścicielem **nowego budynku mieszkalnego jednorodzinnego**. Przez nowy budynek mieszkalny jednorodzinny rozumie się budynek, w przypadku którego na dzień składania wniosku o dofinansowanie:

- **nie złożono zawiadomienia o zakończeniu budowy** budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub nie złożono wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, z późn.zm.)

albo

- złożono zawiadomienie o zakończeniu budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego **nie wcześniej niż 01.01.2021 r.** lub złożono wniosek o wydanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie **nie wcześniej niż 01.01.2021 r.**

Intensywność dofinansowania:

Dofinansowanie w formie dotacji wynosi **do 30% albo do 45% kosztów kwalifikowanych**, ale **nie więcej niż 21 tys. zł** na jedną współfinansowaną inwestycję. Wysokość dofinansowania uzależniona będzie od rodzaju zainstalowanej pompy ciepła oraz posiadania przez Wnioskodawcę karty dużej rodziny:

Tabela 2 Intensywność finansowania w programie Moje Ciepło

Rodzaj pompy ciepła	Typ	Dofinansowanie w formie dotacji		
		procentowy udział w kosztach kwalifikowanych	procentowy udział w kosztach kwalifikowanych dla osób fizycznych posiadające kartę dużej rodziny	nie więcej niż
gruntowe	x	do 30%	do 45%	21 000 zł
powietrzne	typu powietrze-powietrze w systemie centralnym	do 30%	do 45%	7 000 zł
	typu powietrze-woda	do 30%	do 45%	7 000 zł

Ważne:

- Dofinansowanie będzie udzielane na **inwestycje zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie** - tylko w formie **refundacji** po zakupie, montażu i uruchomieniu nowej pompy ciepła.
- Warunkiem udzielenia dofinansowania jest **uzyskanie podwyższonego standardu energetycznego budynku** tj. uzyskanie maksymalnej wartości wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną (EP) na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej EPH+W na poziomie:

a) maksymalnie 63 kWh/ (m² × rok) - dla wniosków składanych w 2022 roku;

b) maksymalnie 55 kWh/ (m² × rok) - dla wniosków składanych w kolejnych latach funkcjonowania programu;

- Dofinansowanie **nie może być udzielone na inwestycję sfinansowaną lub realizowaną z innych środków** publicznych zagranicznych lub krajowych (z wyjątkiem ulgi termomodernizacyjnej).
- W budynku mieszkalnym jednorodzinny nie może znajdować się (również w okresie trwałości inwestycji) źródło ciepła na paliwo stałe.

Składanie wniosku:

Wnioski można składać za pośrednictwem **Generatora Wniosków o Dofinansowanie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**.

Link do strony internetowej: <https://mojecieplo.gov.pl/>

Program TERMO

Ze względu na rosnące ceny prądu i gazu 1 grudnia 2022 r. weszły w życie ustawowe zmiany, które zwiększają finansowe wsparcie inwestycji pozwalających w długoterminowej perspektywie zmniejszyć rachunki za energię poprzez poprawienie efektywności energetycznej budynków.

Zmiany dotyczą Funduszu Termomodernizacji i Remontów (FTiR), z którego Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) udziela premii na remonty i poprawę efektywności energetycznej budynków. Wprowadzone zmiany podnoszą wysokość premii termomodernizacyjnej i remontowej, które spłacają część kredytu zaciągniętego przez inwestora w banku kredytującym. W BGK pojawiło się też nowe rozwiązanie – premia MZG, która pomoże poprawić stan techniczny mieszkaniowego zasobu gmin.

Wszystkie te rozwiązania funkcjonują pod wspólną nazwą – Program TERMO. Więcej informacji: <https://www.bgk.pl/programy-i-fundusze/programy/program-termo/>

Premia termomodernizacyjna

Premia termomodernizacyjna to pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne.

Na co:

Premia termomodernizacyjna przysługuje inwestorowi z tytułu realizacji przedsięwzięcia termomodernizacyjnego i stanowi spłatę kredytu zaciągniętego przez inwestora - lista banków współpracujących znajduje się pod adresem <https://www.bgk.pl/male-i-srednie-przedsiębiorstwa/modernizacja-i-rewitalizacja/premia-termomodernizacyjna/#c18935>. **Przeznaczona jest dla inwestorów korzystających z kredytu** (wsparcie nie dotyczy inwestorów realizujących przedsięwzięcie termomodernizacyjne wyłącznie z własnych środków).

Kwota kredytu stanowi co najmniej 50% kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego i wynosi nie mniej niż wysokość premii.

Beneficjent:

O dofinansowanie projektu w ramach premii termomodernizacyjnej, mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy:

- budynków mieszkalnych
- budynków zbiorowego zamieszkania
- budynków użyteczności publicznej stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego służących do wykonywania przez nie zadań publicznych
- lokalnych sieci ciepłowniczych

- lokalnych źródeł ciepła

Z premii mogą korzystać inwestorzy bez względu na status prawny z wyłączeniem jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, a więc np.:

- osoby prawne (m.in. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego)
- jednostki samorządu terytorialnego
- wspólnoty mieszkaniowe
- towarzystwa budownictwa społecznego
- osoby fizyczne (w tym właściciele domów jednorodzinnych)

Wysokość dofinansowania:

Wysokość premii termomodernizacyjnej wynosi:

- **26% kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego**
- **31% łącznych kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego wraz z przedsięwzięciem OZE** polegającym na zakupie, montażu, budowie albo modernizacji instalacji odnawialnego źródła energii (koszty instalacji OZE muszą stanowić przynajmniej 10 proc. łącznych kosztów termomodernizacji i instalacji OZE)
- **dotatkowe wsparcie w wysokości 50% kosztów wzmocnienia budynku wielkopłyto-wego** – przy realizacji termomodernizacji budynków z tzw. „wielkiej płyty” wraz z ich wzmocnieniem

Jeśli w budynku, który jest przedmiotem przedsięwzięcia termomodernizacyjnego znajdują się powierzchnie użytkowe służące celom innym niż mieszkalne lub wykonywaniu zadań publicznych przez organy administracji publicznej, wysokość premii termomodernizacyjnej stanowi iloczyn kwoty tej premii i wskaźnika udziału powierzchni użytkowej służącej celom mieszkalnym i wykonywaniu zadań publicznych przez organy administracji publicznej w powierzchni użytkowej budynku.

Składanie wniosku:

W celu uzyskania premii termomodernizacyjnej inwestor składa w banku kredytującym:

- 1) wniosek o kredyt;
- 2) wniosek o przyznanie premii termomodernizacyjnej;
- 3) audyt energetyczny;
- 4) dokumentację wzmocnienia budynku wielkopłyto-wego – jeśli przewiduje się wykonanie wzmocnienia budynku wielkopłyto-wego.

W przypadku podjęcia decyzji o udzieleniu kredytu, bank kredytujący zawiera z inwestorem umowę kredytu.

Po zawarciu umowy kredytu bank kredytujący bezzwłocznie przesyła do BGK wnioski o przyznanie premii termomodernizacyjnej wraz z załącznikami.

Więcej informacji: <https://www.bgk.pl/male-i-srednie-przedsiębiorstwa/modernizacja-i-rewitalizacja/premia-termomodernizacyjna/#c18933>

Premia remontowa

Na co:

Premia remontowa przysługuje inwestorowi z tytułu realizacji przedsięwzięcia remontowego. Przeznaczona jest dla inwestorów korzystających z kredytu.

Beneficjent:

O dofinansowanie projektu w ramach premii remontowej mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy budynków wielorodzinnych, których użytkowanie rozpoczęto:

- co najmniej 40 lat przed dniem złożenia wniosku o premię remontową lub
- co najmniej 20 lat przed dniem złożenia wniosku o premię remontową do banku kredytującego oraz:
 1. budynek ten należy do społecznej inicjatywy mieszkaniowej lub towarzystwa budownictwa społecznego,
 2. budynek ten został wybudowany przy wykorzystaniu kredytu udzielonego przez BGK na podstawie wniosków o kredyt złożonych do dnia 30 września 2009 r. lub przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa.

Z premii mogą korzystać inwestorzy bez względu na status prawny z wyłączeniem jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, a więc np.:

- osoby prawne (m.in. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego)
- jednostki samorządu terytorialnego
- wspólnoty mieszkaniowe
- towarzystwa budownictwa społecznego, społeczne inicjatywy mieszkaniowe
- osoby fizyczne

Wysokość dofinansowania:

Wysokość premii remontowej wynosi **25% kosztów przedsięwzięcia remontowego**.

Premia remontowa przysługuje inwestorowi **z tytułu realizacji przedsięwzięcia remontowego i stanowi spłatę kredytu zaciągniętego przez inwestora** - lista banków współpracujących znajduje się na stronie <https://www.bgk.pl/male-i-srednie-przedsiębiorstwa/modernizacja-i-rewitalizacja/premia-remontowa/#c10407>. **Przeznaczona jest dla inwestorów korzystających z kredytu** (wsparcie nie dotyczy inwestorów realizujących przedsięwzięcie remontowe wyłącznie z własnych środków).

Kwota kredytu stanowi co najmniej 50% kosztów przedsięwzięcia remontowego i wynosi nie mniej niż wysokość premii.

Premia udzielana jako pomoc de minimis, jeśli inwestor prowadzi w tym budynku działalność gospodarczą.

Jeśli w budynku będącym przedmiotem przedsięwzięcia remontowego znajdują się powierzchnie użytkowe służące celom innym niż mieszkalne lub wykonywaniu zadań publicznych przez organy administracji publicznej, wysokość premii remontowej stanowi iloczyn kwoty tej premii i wskaźnika udziału powierzchni użytkowej służącej celom mieszkalnym i wykonywaniu zadań publicznych przez organy administracji publicznej w powierzchni użytkowej budynku.

Składanie wniosku:

W celu uzyskania premii remontowej inwestor składa w banku kredytującym:

- 1) wniosek o kredyt;
- 2) wniosek o przyznanie premii remontowej;
- 3) audyt remontowy;

W przypadku podjęcia decyzji o udzieleniu kredytu, bank kredytujący zawiera z inwestorem umowę kredytu.

Po zawarciu umowy kredytu bank kredytujący bezzwłocznie przesyła do BGK wniosek o przyznanie premii remontowej wraz z załącznikami.

Więcej informacji: <https://www.bgk.pl/programy-i-fundusze/programy/program-termo/premia-remontowa/>

Premia MZG

Premia MZG to premia na poprawę stanu technicznego mieszkaniowego zasobu gmin.

Na co:

Premia MZG przysługuje inwestorowi z tytułu realizacji przedsięwzięcia termomodernizacyjnego lub remontowego w mieszkaniowym zasobie gminy na poprawę stanu technicznego tego zasobu.

Beneficjent:

O dofinansowanie projektu w ramach premii MZG mogą ubiegać się właściciele lub zarządcy budynków mieszkalnych, w których wszystkie lokale mieszkalne wchodzi w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

Z premii może korzystać inwestor będący gminą lub spółką z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółką akcyjną, w której gmina albo gmina wraz z innymi gminami, powiatami lub Skarbem Państwa dysponują ponad 50 proc. głosów na zgromadzeniu wspólników lub na walnym zgromadzeniu.

Wysokość dofinansowania:

Wysokość premii MZG wynosi **50% kosztów przedsięwzięcia**, jeżeli:

- przedmiotem przedsięwzięcia termomodernizacyjnego lub remontowego jest budynek mieszkalny, w którym wszystkie lokale mieszkalne wchodzi w skład mieszkaniowego zasobu gminy;
- budynek będący przedmiotem przedsięwzięcia termomodernizacyjnego lub remontowego znajduje się na obszarze, na którym obowiązują przepisy wydane na podstawie art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- z audytu energetycznego lub remontowego wynika, że po zrealizowaniu tego przedsięwzięcia przegrody oraz wyposażenie techniczne budynku podlegające przebudowie będą spełniały wymagania minimalne dla budynków w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Wysokość premii MZG wynosi **60% kosztów przedsięwzięcia**, jeżeli dodatkowo spełniony jest warunek:

- budynek będący przedmiotem przedsięwzięcia jest wpisany do rejestru zabytków lub znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków lub
- przedsięwzięcie to stanowi przedsięwzięcie rewitalizacyjne opisane w gminnym programie rewitalizacji, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 9 października 2005 r. o rewitalizacji

Nie stosuje się warunku dotyczącego wymagań minimalnych dla budynków w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej, jeśli z audytu energetycznego lub remontowego wynika, że nie jest możliwe jego spełnienie.

Jeśli w budynku będącym przedmiotem przedsięwzięcia termomodernizacyjnego lub remontowego znajdują się powierzchnie użytkowe służące celom innym niż mieszkalne lub wykonywaniu zadań publicznych przez organy administracji publicznej, wysokość premii MZG stanowi iloczyn kwoty tej premii i wskaźnika udziału powierzchni użytkowej służącej celom mieszkalnym i wykonywaniu zadań publicznych przez organy administracji publicznej w powierzchni użytkowej budynku.

Składanie wniosku:

W celu uzyskania premii MZG inwestor przekazuje do BGK:

- 1) wniosek o przyznanie premii MZG;
- 2) audyt energetyczny/remontowy;
- 3) pełnomocnictwo szczególne dla uzyskania z BGK premii MZG – jeśli forma prawna inwestora to gmina i wniosek o przyznanie premii MZG podpisują osoby inne niż jej władze;
- 4) pełnomocnictwo szczególne dla uzyskania z BGK premii MZG – jeśli forma prawna inwestora to spółka prawa handlowego i wniosek o przyznanie premii MZG podpisują osoby inne niż reprezentanci wskazani w KRS;
- 5) dokument potwierdzający podpis złożony na wniosku o przyznanie premii MZG – wzór podpisu poświadczony notarialnie lub w banku prowadzącym rachunek bankowy.

Więcej informacji: <https://www.bgk.pl/programy-i-fundusze/programy/program-termo/premia-mzg/#c25940>

Ulga termomodernizacyjna

Ulga termomodernizacyjna przysługuje **właścicielom lub współwłaścicielom budynku mieszkalnego jednorodzinnego** (także w zabudowie bliźniaczej lub szeregowej) na wydatki poniesione na termomodernizację budynku.

Na co:

Ulga termomodernizacyjna polega na **odliczeniu od podatku wydatków poniesionych na termomodernizację budynku**, czyli na działania polegające na:

- ulepszeniu, gdzie **zmniejsza się zapotrzebowanie na energię** dostarczaną na ogrzewanie i podgrzewanie wody użytkowej oraz ogrzewanie do budynków mieszkalnych;
- ulepszeniu, gdzie **zmniejszają się straty energii pierwotnej** w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki mieszkalne, do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii, określone w przepisach prawa budowlanego, lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków;
- **wykonaniu przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła**, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynków mieszkalnych;
- całkowitej lub częściowej **zamianie źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji**.

Beneficjent:

Z ulgi termomodernizacyjnej mogą skorzystać podatnicy, którzy są **właścicielami lub współwłaścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego**. Jeżeli podatnik nie ma tytułu prawnego, z którego wynikałoby jego prawo własności do nieruchomości, a jedynie jest jej posiadaczem, wówczas nie może skorzystać z omawianego odliczenia.

Poziom ulgi:

Z możliwości odliczenia mogą skorzystać podatnicy opodatkowujący swoje dochody według skali podatkowej lub według jednolitej 19% stawki podatku oraz opłacający ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.

Wysokość wydatków ustala się na podstawie faktur wystawionych przez podatnika podatku od towarów i usług niekorzystającego ze zwolnienia od tego podatku.

Kwota odliczenia **nie może przekroczyć 53.000 zł** w odniesieniu do wszystkich realizowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych w budynkach, których jesteś właścicielem lub współwłaścicielem.

Ważne:

- Aby skorzystać z ulgi podatnik musi zakończyć przedsięwzięcie w okresie 3 kolejnych lat, licząc od końca roku podatkowego, w którym poniesiono pierwszy wydatek
- Jeśli inwestycja została częściowo dofinansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (np. w ramach programu Czyste Powietrze), podatnik ma prawo do odliczenia wyłącznie tej części poniesionych wydatków, która nie została dofinansowana w formie dotacji. Dotacja ta stanowi bowiem częściowy zwrot uprzednio poniesionych wydatków.
- Z ulgi termomodernizacyjnej nie można korzystać w przypadku budynku będącego w budowie. Odliczenie dotyczy budynków już wybudowanych.

Link do strony internetowej: <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/ulga-termomodernizacyjna/>

Czyste Powietrze

Jest to ogólnopolski program dopłat **wymiany starych pieców** oraz **docieplenia domów jednorodzinnych**.

Cel programu:

Celem programu jest **dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe** na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, oraz **przeprowadzenia niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku**.

Na co:

Wsparcie finansowe dotyczy:

- wymiany starych pieców na paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła spełniające wymagania Programu,
- instalacji centralnego ogrzewania lub ciepłej wody użytkowej,
- wentylacji mechanicznej,
- mikroinstalacji fotowoltaicznej,
- ocieplenia domów oraz wymiany okien i drzwi (koszty materiałów i robocizny).

Projekt musi być skończony:

- do 30 miesięcy - Część I i Część II programu priorytetowego „Czyste Powietrze”
- do 36 miesięcy - Część III programu priorytetowego „Czyste Powietrze”
- do 18 miesięcy - Część II i Część III programu priorytetowego „Czyste Powietrze” dla dotacji z prefinansowaniem
- do 18 miesięcy - dla dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu

od daty złożenia wniosku o dofinansowanie.

Beneficjent:

Beneficjent **części I programu**, uprawniony do **podstawowego poziomu dofinansowania**:

- to osoby fizyczne, będące właścicielami/współwłaścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą, o dochodzie rocznym nieprzekraczającym kwoty **135 000 zł**.

Beneficjent **części II programu**, uprawniony do **podwyższonego poziomu dofinansowania**:

- to osoby fizyczne, które łącznie spełniają następujące warunki:
 - 1) są właścicielami/współwłaścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą;
 - 2) przeciętny miesięczny dochód na jednego członka ich gospodarstwa domowego nie przekracza kwoty:
 - a) **1 894 zł** w gospodarstwie wieloosobowym,
 - b) **2 651 zł** w gospodarstwie jednoosobowym.

Beneficjent **części III programu**, uprawniony do **najwyższego poziomu dofinansowania**:

- to osoby fizyczne, które łącznie spełniają następujące warunki:
 - 1) są właścicielami/współwłaścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą;
 - 2) przeciętny miesięczny dochód na jednego członka jej gospodarstwa domowego nie przekracza kwoty:
 - a) **1 090 zł** w gospodarstwie wieloosobowym,
 - b) **1 526 zł** w gospodarstwie jednoosobowym,

lub ma ustalone prawo do otrzymywania zasiłku stałego, zasiłku okresowego, zasiłku rodzinnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, potwierdzone w zaświadczeniu wydanym na wniosek Beneficjenta, przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta³⁵, zawierającym wskazanie rodzaju zasiłku oraz okresu, na który został przyznany. Zasiłek musi przysługiwać w każdym z kolejnych 6 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o wydanie zaświadczenia oraz co najmniej do dnia złożenia wniosku o dofinansowanie.

Intensywność dofinansowania:

Intensywność dofinansowania odnosi się do kosztów kwalifikowanych. Od 3 stycznia 2023 roku **koszty kwalifikowane nie obejmują podatku od towarów i usług (VAT)**.

We wszystkich trzech częściach można otrzymać dofinansowanie na szereg rozwiązań służących dociepleniu budynku i wymianie źródła ciepła wraz z np. modernizacją c.o. i c.w.u., montażem wentylacji z rekuperacją oraz zamontowaniem mikroinstalacji fotowoltaicznej. W przypadku, gdy wnioskodawca zdecyduje się na przeprowadzenie **kompleksowej termomodernizacji budynku**, będzie mógł uzyskać **dofinansowanie najwyższe z przysługującego mu z oferty programu „Czyste Powietrze”**. Odpowiednio wyższe dofinansowanie przewidziano w każdej

z trzech części Programu. Jego wielkość jest uzależniona od dochodu jaki osiąga wnioskodawca Programu. Najwyższe poziomy dofinansowania, uwzględniające kompleksową termomodernizację wraz z mikroinstalacją fotowoltaiczną w poszczególnych częściach programu kształtują się do poziomu **66 tys. zł, 99 tys. zł i 135 tys. zł** bezzwrotnej dotacji.

1. Koszty kwalifikowane oraz maksymalny poziom dofinansowania dla **części I** Programu dla Beneficjentów uprawnionych do **podstawowego poziomu dofinansowania**:

Tabela 3 Audyt energetyczny - Czyste Powietrze część I

Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)
Audyt energetyczny	Koszt wykonania audytu energetycznego budynku/lokalu mieszkalnego jest kwalifikowany, pod warunkiem sporządzenia Dokumentu podsumowującego audyt energetyczny na obowiązującym w ramach Programu wzorze oraz pod warunkiem, że zakres prac dla wybranego wariantu wynikającego z audytu energetycznego zostanie zrealizowany w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie, nie później niż do dnia zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia. W przypadku niezrealizowania całego zakresu wskazanego w audycie, koszt audytu nie będzie podlegał dofinansowaniu.	100%	1 200

Tabela 4 Źródła ciepła, przyłącza, instalacje, wentylacja - Czyste Powietrze część I

Nazwa kosztu	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)
Podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z przyłączem	55%	12 200
Pompa ciepła powietrze/woda	40%	12 600

Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	55%	19 400
Pompa ciepła powietrze/powietrze	40%	4 400
Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	55%	28 000
Kocioł gazowy kondensacyjny	40%	6 100
Kotłownia gazowa (przyłącze gazowe/zbiornik na gaz, instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa); dotyczy budynków, które nie są przyłączone do sieci dystrybucji gazu.	45%	8 300
Kocioł olejowy kondensacyjny	40%	7 400
Kocioł zgazowujący drewno	40%	6 600
Kocioł zgazowujący drewno o podwyższonym standardzie	45%	9 000
Kocioł na pellet drzewny	40%	5 600
Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	45%	9 100
Ogrzewanie elektryczne	40%	5 600
Instalacja centralnego ogrzewania oraz instalacja ciepłej wody użytkowej	40%	8 100
Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła	40%	6 700
Mikroinstalacja fotowoltaiczna	40%	6 000

Tabela 5 Ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa – Czyste Powietrze część I

Nazwa kosztu	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)
Ocieplenie przegród budowlanych	50%	Nie dotyczy
Stolarka okienna	40%	Nie dotyczy
Stolarka drzwiowa	40%	Nie dotyczy
Bramy garażowe	40%	Nie dotyczy

2. Koszty kwalifikowane oraz maksymalny poziom dofinansowania dla **części II** Programu dla Beneficjentów uprawnionych do **podwyższonego poziomu dofinansowania**:

Tabela 6 Audyt energetyczny - Czyste Powietrze część II

Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)
Audyt energetyczny	Koszt wykonania audytu energetycznego budynku/lokalu mieszkalnego jest kwalifikowany, pod warunkiem sporządzenia Dokumentu podsumowującego audyt energetyczny na obowiązującym w ramach Programu wzorze oraz pod warunkiem, że zakres prac dla wybranego wariantu wynikającego z audytu energetycznego zostanie zrealizowany w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie, nie później niż do dnia zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia. W przypadku niezrealizowania całego zakresu wskazanego w audycie, koszt audytu nie będzie podlegał dofinansowaniu.	100%	1 200

Tabela 7 Źródła ciepła, przyłącza, instalacje, wentylacja - Czyste Powietrze część II

Nazwa kosztu	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)
Podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z przyłączem	80%	17 800
Pompa ciepła powietrze/woda	70%	22 000
Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	80%	28 100
Pompa ciepła powietrze/powietrze	70%	7 800
Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	80%	40 700
Kocioł gazowy kondensacyjny	70%	10 700
Kotłownia gazowa (przyłącze gazowe/zbiornik na gaz, instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa); dotyczy budynków, które nie są przyłączone do sieci dystrybucji gazu.	70%	13 900
Kocioł olejowy kondensacyjny	70%	13 000
Kocioł zgazowujący drewno	70%	11 700
Kocioł zgazowujący drewno o podwyższonym standardzie	70%	14 300
Kocioł na pellet drzewny	70%	9 700

Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	70%	14 300
Ogrzewanie elektryczne	70%	9 700
Instalacja centralnego ogrzewania oraz instalacja ciepłej wody użytkowej	70%	14 300
Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła	70%	11 700
Mikroinstalacja fotowoltaiczna	70%	9 000

Tabela 8 Ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa - Czyste Powietrze część II

Nazwa kosztu	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)
Ocieplenie przegród budowlanych	75%	Nie dotyczy
Stolarka okienna	70%	Nie dotyczy
Stolarka drzwiowa	70%	Nie dotyczy
Bramy garażowe	70%	Nie dotyczy

3. Koszty kwalifikowane oraz maksymalny poziom dofinansowania dla **części III** Programu dla Beneficjentów uprawnionych do **najwyższego poziomu dofinansowania:**

Tabela 9 Dokumentacja - Czyste Powietrze część III

Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)
Audyt energetyczny	Koszt wykonania audytu energetycznego budynku/lokalu mieszkalnego jest kwalifikowany, pod warunkiem sporządzenia Dokumentu podsumowującego audyt energetyczny na obowiązującym w ramach Programu wzorze oraz pod warunkiem, że zakres prac dla wybranego wariantu wynikającego z audytu energetycznego zostanie zrealizowany w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie, nie później niż do dnia zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia. W przypadku niezrealizowania całego zakresu wskazanego w audycie, koszt audytu nie będzie podlegał dofinansowaniu.	100%	1 200

Tabela 10 Źródła ciepła, przyłącza, instalacje, wentylacja - Czyste Powietrze część III

Nazwa kosztu	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)
Podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z przyłączem	100%	22 000
Pompa ciepła powietrze/woda	100%	31 500
Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	100%	35 200

Pompa ciepła powietrze/powietrze	100%	11 100
Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	100%	50 900
Kocioł gazowy kondensacyjny	100%	15 300
Kotłownia gazowa (przyłącze gazowe/zbiornik na gaz, instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa); dotyczy budynków, które nie są przyłączone do sieci dystrybucji gazu.	100%	18 500
Kocioł olejowy kondensacyjny	100%	18 500
Kocioł zgazowujący drewno	100%	16 700
Kocioł zgazowujący drewno o podwyższonym standardzie	100%	20 400
Kocioł na pellet drzewny	100%	13 900
Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	100%	20 400
Ogrzewanie elektryczne	100%	13 900
Instalacja centralnego ogrzewania oraz instalacja ciepłej wody użytkowej	100%	20 400
Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła	100%	16 700
Mikroinstalacja fotowoltaiczna	100%	15 000

Tabela 11 Ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa - Czyste Powietrze część III

Nazwa kosztu	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)
Ocieplenie przegród budowlanych	100%	Nie dotyczy
Stolarka okienna	100%	Nie dotyczy
Stolarka drzwiowa	100%	Nie dotyczy
Bramy garażowe	100%	Nie dotyczy

Gdzie złożyć wniosek:

Wniosek o dofinansowanie można złożyć na dwa sposoby:

- **online** na stronie gov.pl,
- **osobiście** w wojewódzkim funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Ważne:

- Wsparcie finansowe można otrzymać na projekty zakończone, w trakcie realizacji lub jeszcze nierozpoczęte. Należy jednak pamiętać, że rozliczeniu podlegać będą koszty poniesione **nie wcześniej niż 6 miesięcy** przed złożeniem wniosku.
- Aby otrzymać dofinansowanie na **kompleksową termomodernizację**, wymagany jest **audyt energetyczny** oraz wykonanie wszystkich elementów wskazanych w jednym z wariantów w przygotowanym audycie, który zagwarantuje zmniejszenie zużycia energii użytkowej (EU) na cele ogrzewania budynku:
 - a) do wartości nie większej niż 80 kWh/(m²*rok), lub
 - b) o minimum 40%.
- Nowa odsłona programu funkcjonująca od 3 stycznia 2023 r. **wprowadza możliwość złożenia dwóch wniosków o dofinansowanie**. W celu promowania termomodernizacji budynków jako metody na zmniejszenie kosztów ogrzewania budynków jednorodzinnych, umożliwiono złożenie drugiego wniosku o dofinansowanie dla Beneficjentów, którzy wcześniej otrzymali dofinansowanie na wymianę kotła. Możliwe będzie wówczas wykonanie, na podstawie audytu energetycznego, zarówno częściowej jak i

kompleksowej termomodernizacji budynku pozwalającej na osiągnięcie określonych w Programie wskaźników zużycia energii po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia.

- Od 3 stycznia 2023 istnieje możliwość **uzyskania dotacji na kocioł na biomasę drzewną o obniżonej emisyjności cząstek stałych ≤ 20 mg/m³ w przypadku, gdy budynek jest podłączony do sieci dystrybucji gazu**. Zmiany obejmują także eliminację od 1 lipca 2023 r. możliwości dofinansowania kotłów na biomasę drzewną, których emisyjność cząstek stałych przekracza 20 mg/m³.

Strona internetowa: <https://czystepowietrze.gov.pl/>

Mój Prąd

Program dofinansowania mikroinstalacji fotowoltaicznych.

Na co:

Nowy nabór wniosków dedykowany jest dla prosumentów **w nowym systemie net billing** oraz dla dotychczasowych prosumentów, którzy **zmienili system rozliczania** z systemu opustów na nowy system net billing.

Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia polegające na **zakupie i montażu mikroinstalacji fotowoltaicznych** o zainstalowanej mocy elektrycznej od 2 kW do 10 kW, służących na potrzeby istniejących budynków mieszkalnych.

Nabory i składanie wniosków:

Nabór wniosków odbywa się na podstawie ogłoszenia o naborze wniosków publikowanego na stronie www.nfosigw.gov.pl oraz <https://mojprad.gov.pl>.

IV nabór wniosków w ramach Programu Priorytetowego Mój Prąd trwa **od 15.04.2022 r. do 31.03.2023 r.**

Wniosek składa się **wyłącznie w wersji elektronicznej** poprzez **Generator Wniosków o Dofinansowanie** Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, na formularzu przeznaczonym do dofinansowania w formie dotacji.

Beneficjent:

To osoba fizyczna wytwarzająca energię elektryczną na własne potrzeby, która ma zawartą umowę kompleksową regulującą kwestie związane z wprowadzeniem do sieci energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji.

Poziom dofinansowania:

Od dnia 15.12.2022 r. nastąpi **zmiana poziomu dofinansowania w IV naborze programu Mój Prąd** o 2 tys. zł – do 6 tys. lub 7 tys. zł (w przypadku przedsięwzięć z dodatkowymi elementami) oraz magazynów energii do 16 tys. zł:

Dla wnioskodawców rozliczających się z wyprodukowanej energii elektrycznej w systemie tzw. **net-billing** oraz dla wnioskodawców rozliczających się dotychczas w systemie opustów (tzw. net-metering), którzy **zmienili system rozliczania na nowy system net billing**, wysokość dofinansowania w formie dotacji wynosi **do 50% kosztów kwalifikowanych**:

- a) **dla mikroinstalacji fotowoltaicznej** (bez zakupu i montażu dodatkowych elementów) - nie więcej niż **6 tys. zł**
- b) **dla mikroinstalacji fotowoltaicznej**, do której zakupiony i zamontowany zostanie co najmniej jeden **dodatkowy element** - nie więcej niż **7 tys. zł**

- c) dla **dotychczasowych elementów** zwiększających autokonsumpcję energii elektrycznej w zakresie:
- magazynowania ciepła – nie więcej niż **5 tys. zł** (poziom dofinansowania nie uległ zmianie)
 - magazynowania energii elektrycznej - nie więcej niż **16 tys. zł**
 - systemu zarządzania energią HEMS/EMS - nie więcej niż **3 tys. zł** pod warunkiem zakupu i montażu magazynu energii elektrycznej lub magazynu ciepła (poziom dofinansowania nie uległ zmianie)

Ważne:

- Wnioskodawcy, którzy otrzymali już wypłatę dofinansowania w ramach czwartego naboru Mój Prąd w poprzedniej wysokości nie będą musieli składać nowego wniosku.

Dla wypłaconych już wniosków koszty kwalifikowane zostaną ponownie przeliczone względem nowego poziomu dofinansowania i jeżeli przysługiwać będzie zwiększony poziom dofinansowania, wypłacona zostanie różnica pomiędzy otrzymaną dotacją a dotacją jaką otrzymałby Wnioskodawca po zmianie poziomu dofinansowania.

- Dofinansowanie jest udzielane wnioskodawcom wchodzącym na rynek rozliczania się za energię elektryczną od dnia 01.04.2022 r. w systemie net-billingu.
- Dofinansowaniu nie podlegają projekty polegające na zwiększeniu mocy już istniejącej instalacji fotowoltaicznej.
- Dofinansowaniu podlegają mikroinstalacje fotowoltaiczne oraz dodatkowe urządzenia służące do magazynowania energii elektrycznej lub ciepła i system zarządzania energią, których zakupu montaż nie został zakończony przed dniem 01.02.2020 r.
- dofinansowanie nie może być udzielone na mikroinstalacje fotowoltaiczne oraz dodatkowe elementy zwiększające autokonsumpcję wytworzonej energii elektrycznej sfinansowane lub realizowane z innych środków publicznych, w tym programu „Czyste powietrze”.

Ciepłe Mieszkanie

Ciepłe Mieszkanie to program dopłat do remontów termomodernizacyjnych w blokach i kamienicach.

Cel programu:

Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła (tzw. „kopciuchów”) i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach wielorodzinnych.

Program jest skierowany **dla gmin**, które następnie będą **ogłaszać nabór na swoim terenie** dla osób fizycznych, posiadających tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do lokalu mieszkalnego, znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym.

Składanie wniosku:

Dotacja przyznawana jest **gminie** przez **WFOŚiGW** obejmujący swoim działaniem teren województwa, w którym zlokalizowana jest gmina.

Następnie gmina przeprowadza nabór wniosków dla **beneficjentów końcowych**, czyli osób fizycznych.

Środki z programu Ciepłe Mieszkanie **wypłacać będą gminy**. Osoby fizyczne powinny zgłosić się do swojej gminy w celu złożenia wniosku.

Program wspiera zastosowanie:

- kotła gazowego kondensacyjnego,
- kotła na pellet drzewny o podwyższonym standardzie,
- ogrzewania elektrycznego,
- pompy ciepła powietrze/woda lub pompy ciepła powietrze/powietrze
- podłączenie lokalu do wspólnego efektywnego źródła ciepła.

Dodatkowo możliwe będzie **wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wymiana okien i drzwi, wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła**. Kosztem kwalifikowanym w programie będzie także przygotowanie dokumentacji projektowej przedsięwzięcia.

Przeciętna wysokość dotacji przypadająca na jeden lokal mieszkalny będzie uzależniona od dochodów beneficjenta i może wynosić od 15 tys. zł do nawet 37,5 tys. zł.

Beneficjent:

Poziom 1 – podstawowy: beneficjentem końcowym programu „Ciepłe Mieszkanie” może zostać każdy właściciel lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, którego roczne dochody **nie przekraczają kwoty 120 tys. zł.**

Intensywność dofinansowania wyniesie w takim przypadku:

- Do 30% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 15 tys. zł na jeden lokal mieszkalny
- Do 35% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 17,5 tys. zł na jeden lokal mieszkalny, dla budynków w miejscowości ujętej na liście najbardziej zanieczyszczonych gmin

Poziom 2 - podwyższony: Beneficjentem końcowym programu „Ciepłe Mieszkanie” może zostać każdy właściciel lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, którego miesięczne dochody **nie przekraczają kwoty:**

- 1673 zł w gospodarstwie wieloosobowym
- 2342 w gospodarstwie jednoosobowym

Intensywność dofinansowania wyniesie w takim przypadku:

- Do 60% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 25 tys. zł na jeden lokal mieszkalny
- Do 65% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 26,9 tys. zł na jeden lokal mieszkalny, dla budynków w miejscowości ujętej na liście najbardziej zanieczyszczonych gmin

Poziom 3 – najwyższy: w przypadku tego progu Beneficjentem końcowym programu „Ciepłe Mieszkanie” może zostać każdy właściciel lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, którego miesięczne dochody **nie przekraczają kwoty:**

- 900 zł w gospodarstwie wieloosobowym
- 1260 w gospodarstwie jednoosobowym

Lub jest ustalone prawo do zasiłku stałego, okresowego, rodzinnego lub opiekuńczego.

Intensywność dofinansowania wyniesie w takim przypadku:

- Do 90% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 37,5 tys. zł na jeden lokal mieszkalny
- Do 95% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 39,9 tys. zł na jeden lokal mieszkalny, dla budynków w miejscowości ujętej na liście najbardziej zanieczyszczonych gmin

Ważne:

- We wszystkich trzech progach warunkiem otrzymania wsparcia będzie zobowiązanie beneficjenta końcowego, że po zakończeniu realizacji inwestycji w mieszkaniu nie

będą zainstalowane żadne źródła ciepła o klasie niższej niż 5 wg normy przenoszącej normę europejską EN 303-5.

Strona internetowa: <https://czystepowietrze.gov.pl/cieple-mieszkanie/>

Stop Smog

Program wspiera wymianę bądź likwidację źródeł ciepła i termomodernizację w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Jest on **realizowany przez gminy**, jednak stroną porozumienia w imieniu gmin może być także **powiat, związek międzygminny lub związek metropolitalny w województwie śląskim**.

Cel programu:

Celem programu jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, poprawa jakości powietrza oraz poprawa efektywności energetycznej budynków poprzez realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych na rzecz najmniej zamożnych gospodarstw domowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, w tym w szczególności tych, których członkami są osoby mające prawo do korzystania ze świadczeń pieniężnych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Na co:

Na realizację przedsięwzięć w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych polegających na:

- Wymianie lub likwidacji wysokoemisyjnych źródeł ciepła na niskoemisyjne
- Termomodernizacji
- Podłączeń do sieci ciepłowniczej lub gazowej
- Zapewnieniu budynkom dostępu do energii z instalacji OZE
- Zmniejszeniu zapotrzebowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych na energię dostarczaną na potrzeby ich ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej

Okres realizacji przedsięwzięcia:

- Do 3 lat od daty zawarcia porozumienia, w przypadku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w liczbie **nie większej niż 2%** łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy
- Do 4 lat od daty zawarcia porozumienia, w przypadku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w liczbie **większej niż 2%** łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy

Beneficjent:

Program jest przeznaczony dla **gmin** położonych na obszarze, gdzie **obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa**, o której mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Wnioskodawcą może być:

- Gmina
- Powiat
- Związek międzygminny
- Związek metropolitalny w województwie śląskim

Poziom dofinansowania:

Ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów:

- Dla gmin do 100 tys. mieszkańców **do 70%** współfinansowania
- Dla gmin powyżej 100 tys. mieszkańców **poniżej 70%** współfinansowania
- Średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku, a w przypadku budynku o dwóch lokalach – w jednym lokalu, **nie może przekroczyć 53 000 zł**

Składanie wniosku:

Nabór wniosków odbywa się zgodnie z ogłoszeniem o naborze opublikowanym na stronie <https://czystepowietrze.gov.pl> i www.nfosigw.gov.pl.

Po utworzeniu konta i zalogowaniu na stronie internetowej NFOŚiGW pod adresem <http://gwd.nfosigw.gov.pl>, należy wniosek wypełnić i przesłać przez Generator Wniosków o Dofinansowanie (zwany dalej „GWD”). Następnie wniosek wraz z załącznikami należy złożyć w wersji elektronicznej albo papierowej.

Przykład:

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, wraz z **11 gminami**: Będzin, Bieruń, Bobrowniki, Bytom, Dąbrowa Górnicza, Gierałtowice, Katowice, Mysłowice, Sośnicowice, Tychy i Zabrze, **realizuje rządowy program STOP SMOG**. 26 października 2022 r. GZM podpisał Porozumienie z NFOŚiGW na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych z Funduszu termomodernizacji i remontów. Program będzie realizowany w latach 2022-2025.

Całkowity poziom dofinansowania z Funduszu Termomodernizacji i Remontów to **69,96%**, tj. **7 785 989,48 PLN**. Wartość porozumienia: **11 129 656,35 PLN**. Kwota zabezpieczona w budżetach gmin: **3 343 666,87 PLN (30,04%)**, w tym GZM udzieli gminom pomocy finansowej w wysokości **1 669 448,45 PLN (15%)**.

W ramach programu zostanie przeprowadzonych **210 przedsięwzięć niskoemisyjnych**: zostanie zlikwidowanych **199 kopciuchów**. Ograniczenie zużycia energii o ok. **45%**.

INFORMACJE DLA BENEFICJENTÓW:

Program STOP SMOG na terenie Metropolii pomaga sfinansować działania ukierunkowane na ocieplenie domu lub zmianę sposobu ogrzewania. Korzyści z przystąpienia do programu to:

- ciepło w domu za mniejsze pieniądze;
- lepszy wygląd domu i zwiększenie jego wartości;
- brak konieczności wyboru ekipy remontowo-budowlanej i nadzoru nad nią;
- czystsze powietrze dla Ciebie, Twojej Rodziny i Twojej okolicy.

ZAKRES PRAC MOŻLIWI DO WYKONANIA W RAMACH PROGRAMU:

W ramach programu zostaną przeprowadzone prace remontowe, które zmniejszą zapotrzebowanie budynków mieszkalnych jednorodzinnych na energię do ich ogrzewania i podgrzewania wody. Zakres prac w konkretnym budynku zostanie określony na podstawie **audytu energetycznego**. Potem audytor określi, jakie prace remontowe należy przeprowadzić, aby zmniejszyć zużycie energii w Twoim budynku, np. materiały, które należy zastosować, potrzebne zmiany w instalacjach, itp. Zakres prac zostanie określony w taki sposób, by po ich przeprowadzeniu koszty ogrzania domu były niższe lub przynajmniej porównywalne do kosztów przed remontem.

Zgodnie z porozumieniem średni koszt przedsięwzięcia niskoemisyjnego **nie może przekroczyć 53 000 PLN**.

Ponadto by nie doprowadzić do ubóstwa energetycznego beneficjentów końcowych **GZM zapewni dodatkowe finansowanie w wysokości do 27 000,00 zł na jedno przedsięwzięcie niskoemisyjne**. Zakres prac w budynkach zostanie określony w taki sposób, by po ich przeprowadzeniu koszty ogrzania domu były niższe lub przynajmniej porównywalne do kosztów przed remontem.

Podsumowując, **w pojedynczym budynku wartość remontu może być sfinansowana nawet do kwoty 80 tys. zł**.

W gminach Bieruń i Sośnicowice będzie wymagany wkład własny beneficjenta – w Bieruniu będzie on w wysokości **1%**. Zgodnie z ustawą **wkład własny nie może przekroczyć 10% wartości inwestycji**.

Prace możliwe do wykonania w ramach programu:

- wymiana lub likwidacja zanieczyszczających, nieefektywnych pieców i kotłów na ekologiczne;
- docieplenie ścian, stropów, podłóg na gruncie, stropodachów, dachów;
- likwidacja liniowych i punktowych mostków cieplnych;
- wymiana okien i drzwi zewnętrznych;

- podłączenia do ciepła systemowego lub gazu;
- instalacje OZE m.in. pompy ciepła czy panele fotowoltaiczne;
- modernizacja systemu wentylacji;
- naprawy kominów.

JAKIE WARUNKI MUSI SPEŁNIĆ WYKONAWCA PROGRAMU?

- posiada tytuł prawny do budynku mieszkalnego – trzeba być **właścicielem, współwłaścicielem lub posiadaczem samoistnym** budynku jednorodzinnego, bądź lokalu mieszkalnego w budynku jednorodzinnym;
- powierzchnia użytkowa budynku **nie może przekroczyć 200 m²** (dla budynków, w których są 2 lokale mieszkalne łączna powierzchnia użytkowa **nie może przekroczyć 300 m²**);
- zamieszkiwać w budynku, którego dotyczy wniosek;
- dochód w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Z 2020 r. poz. 111 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981, 2105 i 2270) na jednego członka gospodarstwa domowego **nie może przekroczyć**:
 - dla gospodarstw jednoosobowych – **175% kwoty najniższej emerytury** w gospodarstwie jednoosobowym,
 - dla gospodarstw wieloosobowych – **125% kwoty najniższej emerytury**;

Od 1 marca 2022 roku najniższa emerytura wynosi: **1338,44 złotych**, w związku z tym:

- 125% tej kwoty wynosi: **1 673,05 złotych**,
- 175% tej kwoty wynosi: **2 342,27 złotych**.

*Dochód gospodarstwa domowego oblicza się, dodając wszystkie **DOCHODY BRUTTO** pomniejszone o koszty uzyskania przychodu i składki na ubezpieczenia społeczne (składki emerytalne, rentowe i chorobowe) osób, które stale zamieszkują razem w tym gospodarstwie.

Co należy zrobić:

- zasady należy zweryfikować w regulaminach gminnych;
- złożyć wypełniony wniosek w odpowiednim urzędzie gminy;
- urząd gminy zweryfikuje Twój wniosek;
- udostępnić dom na potrzeby audytu energetycznego;

- podpisać umowę na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego;
- umówić się z ekipą remontowo-budowlaną.

Obowiązki po remoncie domu:

- nie używać jakichkolwiek dodatkowych kotłów czy pieców;
- nie likwidować urządzeń, systemów, instalacji lub innych elementów, będących przedmiotem przedsięwzięcia niskoemisyjnego, bez zgody gminy, wyrażonej w związku z istniejącymi
- uwarunkowaniami technicznymi;
- nie spalać śmieci;
- stosować się do instrukcji użytkowania zamontowanych urządzeń;
- pamiętać o kontrolach kominiarskich.

Pomóż ogrzać sąsiada

Innowacja powstała w ramach inkubatora innowacji społecznych „Śląska Przestrzeń Innowacji”.

Niniejszy materiał opublikowany jest na licencji CC BY 4.0

(Creative Commons-Uznanie autorstwa-4.0 Międzynarodowe (CC BY 4.0)).

Szczegóły licencji znajdziesz pod adresem: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>

Projekt „Innowacje w samorządzie” jest realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.